

Zdrowe oglądanie telewizji

Zapewne wielu rodziców padło ofiarą próśb i nalegań własnych dzieci -jak odmówić zakupu kolejnej lalki czy zestawu klocków, gdy malec woła: „Mamusiu! Tatusiu! Jaka fajna zabawka! Możecie mi ją kupić? Będę najszcześniejszy na świecie!" i błagalnie spogląda lub się uśmiecha? Dlaczego reklama tak bardzo działa na wyobraźnię dzieci i w jaki sposób postępować z dzieckiem?

Reklamy skierowane do dzieci, promujące produkty dla nich przeznaczone, lub reklamy z udziałem dziecięcych aktorów są odbierane przez oglądających bezkrytycznie i wywołują najwięcej czułych skojarzeń w odbiorcach dorosłych.

1. Ogranicz czas oglądania telewizji.
2. Przestrzegaj nałożonych przez siebie ograniczeń (tylko sytuacje wyjątkowe mogą decydować o odstępstwach, np. choroba dziecka).
3. Określaj pory oglądania telewizji - nigdy podczas posiłków czy spotkań rodzinnych.
4. Oglądaj telewizję wspólnie z dzieckiem - to okazja do wymiany krytycznych uwag na temat oglądanego programu.
5. Uaktywnij oglądanie telewizji - wybieraj programy, w czasie których możesz zaproponować dziecku zabawę ruchową lub ilustrowanie piosenki ruchem wraz z bohaterami z ekranu.
6. Nie traktuj telewizji w kategoriach „darmowej opiekunki dla dziecka”.
7. Nie traktuj oglądania telewizji jako karty przetargowej w kontaktach z dzieckiem ani jako formy nagrody lub kary.
8. Zastępuj oglądanie telewizji inną formą spędzania czasu z dzieckiem (najlepiej aktywną): spacerem, wycieczką rowerową, wspólnym rysowaniem czy nawet porządkami w domu.

Bezkrytyczny odbiór treści, często kończący się rozczarowaniem przy zakupie danego produktu - jeśli lalka w reklamie potrafiła mówić, a kupiona nie ma tej umiejętności, dziecko czuje się oszukane przez dorosłego (albo kupił mi inną lalkę niż ta z telewizji, albo okłamał, mówiąc, że ona w ogóle potrafi mówić)

Traktowanie reklam jak zwykłych filmów - im więcej kolorowych, zmieniających się obrazków z dobrze dobraną wesołą muzyką i uśmiechniętymi aktorami, tym lepiej: film jest ciekawszy, a dziecko pragnie być jego częścią, czyli posiadać reklamowany produkt, by też móc się uśmiechać i poczuć się szczęśliwym

Wyrabianie poczucia braku oraz niedostatku - dziecko pragnie mieć konkretny produkt, „bo inne dzieci już go mają”; nalega na kupno danego wyrobu, ponieważ chce się pochwalić kolegom, że posiada jakąś nowość, natomiast jej brak wywołuje poczucie, że jest się gorszym oraz pokrzywdzonym, co z kolei prowadzi do smutku (na szczęście krótkotrwałego) oraz żalu do rodziców

Wyrabianie fałszywych przekonań i poglądów - na podstawie reklamy dziecko wyrabia sobie nieprawdziwy pogląd o otaczającym świecie, np. uważa, że tylko soczek, na którego etykiecie jest słonik czy inny zwierzak, da mu siłę do zabawy, zdrowy i piękny uśmiech, a mama będzie zadowolona, że dziecko go pije; reklamy animowane wyrabiają przekonanie, że jakaś zabawka jest ruchowa lub samodzielnie potrafi wykonać jakieś czynności

Tworzenie fałszywego systemu wartości - reklama wpaja dzieciom przekonanie, że o wartości człowieka stanowią takie atrybuty, jak siła, nieskazitelna uroda, duża ilość pieniędzy na spełnianie zachcianek, stan posiadania itp.; reklama budzi w dzieciach próżność, powierzchowność albo nawet efekciarstwo

Wpędzanie dzieci w kompleksy - dziewczynka w telewizji ma ładniejsze włosy czy uśmiech, a chłopiec ma więcej kolegów i mieszka w ładniejszym domu niż ja - to powoduje, że dzieci na siłę wymuszają na rodzicach zakup określonego produktu, ponieważ chcą „poprawić” siebie same

Wywoływanie strachu i dyskomfortu emocjonalnego - dziecko oglądające po raz tysięczny reklamę pasty do zębów dla maluchów dochodzi w końcu do wniosku, że jeśli nie będzie tego produktu używało, jego zęby będą brzydkie i zepsute; jeśli reklama dotyczy bardzo zdrowego jogurtu, dziecko zaczyna myśleć, że musi go jeść, bo jeśli tego nie robi, inne dzieci nie zaproszą go do wspólnej zabawy i będzie nielubiane

NIGDY nie obiecuj, że kupisz dziecku produkt, którego żąda. Uświadom maluchowi, że nie wszystko, co widzi i słyszy w reklamach, jest zgodne z prawdą. Możesz zaproponować, że przy okazji wspólnie

obejrzyjcie dany przedmiot, ocenicie, czy jest on wart zakupu i czyjego cena nie jest zbyt wygórowana jak na możliwości domowego budżetu

Jeśli dziecko upiera się przy jakimś zakupie, wytłumacz mu, że reklamy to to samo co bajki czy filmy dla dzieci; dziecko musi zdawać sobie sprawę, że całość reklamy jest wyreżyserowaną fikcją, a osoby tam występujące nie są realne

Od najmłodszych lat koryguj w dziecku postawę roszczeniową i kształtuj świadomość, że posiadanie określonych przedmiotów nie sprawi, że ktoś je bardziej polubi lub chętniej będzie się z nimi bawił;

Tłumacz dziecku, że powinno cieszyć się z tego, co ma, ponieważ wiele dzieci wychowuje się w gorszych warunkach, a mimo to są szczęśliwe;

Przytocz przykłady z przeszłości, które zobrazują dziecku, że jego zachcianki są krótkotrwałe i tak naprawdę upragnione wcześniej zabawki leżą w kącie - sprowokuj dziecko do zabawy w twórcze sprzątanie

Działaj na konkretnych przykładach - w czasie zakupów weź do ręki pożądaną przez dziecko produkt, wspólnie przeanalizujcie jego skład (czytając etykiety) i uświadom dziecku, że to, co usłyszało na temat tego produktu w reklamie, nie jest zgodne z prawdą, ponieważ jednak zawiera konserwanty, polepszacze lub jest przeznaczony dla dzieci starszych niż maluch;

Zachęć dziecko do wspólnego wykonania np. podobnego soku, dania czy zabawki w domu, a przy okazji zabawy rozmawiaj z dzieckiem o zaletach produktów domowych i ich przewadze nad produktami sklepowymi;

Uświadom dziecku, że obrażanie się, wymuszanie, płacz czy złość to zachowania, których nie akceptujecie i za które dziecko z reguły jest karane, więc takie postępowanie dziecka w reklamie z pewnością nie jest prawdziwe, a z pewnością udawane

Baw się z dzieckiem w „mam - nie mam” - zaproponuj zabawę, w trakcie której oboje wypiszecie lub narysujecie na osobnych kartkach wszystko to, co posiadacie, na jednej połowie (ubrania, kosmetyki, książki itd.), a to, czego nie macie, na drugiej. Przeanalizujcie kolejno obrazki i wspólnie zastanówcie się, czy posiadanie produktów z listy „nie mam” sprawiłoby, że czulibyście się szczęśliwsi

Wyjaśnij dziecku, że o człowieku świadczą zupełnie inne rzeczy niż wygląd zewnętrzny i stan posiadania - w reklamach występują specjalnie wybrani ludzie, którzy są charakteryzowani, czesani i ubierani tylko do występu i nie wyglądają ani nie zachowują się w taki

sposób w codziennym życiu.

Zabawa: „i żyli długo i szczęśliwie” - zaproponuj dziecku zabawę polegającą na wyszukiwaniu na wyścigi przykładów postaci z bajek, które, mimo że nie były bogate, czuły się szczęśliwe (podobne przykłady można podać na podstawie znanych dziecku, realnych osób)

Zabawa: „lustreczko, powiedz przecie...” - uświadom dziecku, że reklamowane kosmetyki, rzekomo zdrowe produkty żywnościowe lub witaminy nie są w niczym lepsze od tych, które dziecko ma do dyspozycji w domu - dajemy dziecku lusterko, wypowiadamy formułkę i prosimy malucha, by wymienił wszystko, co jego zdaniem jest w nim najładniejsze

Pozostawienie śladu w psychice - jeśli dziecko nie doczeka się zakupu „tej jedynej na świecie zabawki” reklama nie pozostaje bez wpływu na jego emocje i psychikę. Przejawia się to w zabawach (cytowanie sloganów reklamowych lub śpiewanie piosenek z reklam), w naśladowaniu zachowań, strojów czy sposobu mówienia osób z reklam

Rozbudzanie łakomstwa, agresji oraz erotyzacja wyobraźni dziecka - wpływ na odbiór reklam przez dzieci mają nie tylko dziecięcy aktorzy, ale również osoby dorosłe; rozbudzanie pragnień, często niemożliwych do zrealizowania, wzbudzanie łakomstwa i frustracji z braku możliwości osiągnięcia celu

Łakomstwo objawia się w życiu codziennym łapczywością, zamianą nawyków żywieniowych, wybredzaniem przy stole.

Agresja w reklamie powoduje skierowanie agresji dziecka na rodzica, który nie chce lub nie może spełnić oczekiwań dziecka i podarować mu konkretnego produktu; jeżeli reklama ukazuje dwie strony, które (nawet jeśli tylko w formie zabawy) walczą o cukierki, to żadne dziecko nie będzie chciało być w drużynie pokonanych, słabszych i jednocześnie (w pojęciu dziecka) mniej wartościowych osób; jeżeli dziecko będzie musiało rywalizować o jakiś produkt, np. z rodzeństwem, istnieje duże prawdopodobieństwo, że wykaże się agresją, by osiągnąć cel; reklamy wyrabiają w dziecku przekonanie, że agresja jest czymś normalnym, akceptowanym i powszechnym, skoro jest obecna nawet w telewizji.

Dziecko uodparnia się na przejawy agresji, złości, przemocy - staje się mniej wrażliwe i nieskore do pomocy osobie słabszej czy poszkodowanej, nie ma poczucia winy wynikającego z braku udzielenia tej pomocy lub stosowania agresji wobec innych ludzi

Staraj się eliminować ze słownika dziecka slogany, hasła, piosenki czy powiedzonka pochodzące z reklam (najczęściej można je wychwycić w czasie swobodnej zabawy z dzieckiem); tłumacz, że świat z reklamy nie jest prawdziwy, a w świecie realnym nikt w ten sposób nie mówi i nie używa takich określeń; **różnicę doskonale pokażesz za pomocą dwóch pacynek**, lalek, misiów czy samochodzików, z których jeden np. obsługiwany przez dziecko mówi w sposób potoczny i naturalny, a drugi obsługiwany przez rodzica w sposób sztuczny czy przesadzony, używając wyrazów nieistniejących lub zlepków wyrazowych

Zabawa: „krytyk filmowy” - nagraj i obejrzyj wspólnie z dzieckiem kilka lub kilkanaście reklam przeznaczonych dla dzieci, z udziałem dzieci itd., po każdej obejrzanej reklamie poproś, by dziecko wyraziło swoją opinię o spocie (co mu się w nim podobało, a co nie; co dziecko zmieniłoby w oglądanej scenie; co jego zdaniem było prawdziwe, a co nie)

Wyjaśnij dziecku, że jeśli kupowałoby się wszystkie reklamowane produkty i przedmioty, wszyscy ludzie na świecie mieliby wszystko identyczne, natomiast to, że mądrze wybieramy i kupujemy to, co potrzebne, daje nam poczucie indywidualności, odrębności i wyjątkowości

Powtarzaj przy każdej okazji, że należy szanować wszystko to, co się już ma, i zniszczenie jakiejś rzeczy wcale nie jest jednoznaczne z tym, że kupuje się na jej miejsce nową, np. dziurę w kurtce można ładnie zasłonić kolorową aplikacją (weź dziecko do pasmanterii i pozwól jemu dokonać wyboru) - dzięki temu strój będzie wyglądał jak nowy i na dodatek będzie niepowtarzalny

NIGDY nie ulegaj, jeśli dziecko w sposób agresywny stara się wymusić kupno jakiegoś produktu (nawet w miejscu publicznym). Jednorazowe ustępstwo spowoduje utratę twojego autorytetu jako rodzica, a na dodatek utrwali w dziecku przekonanie, że jest to doskonały sposób na podporządkowanie sobie dorosłego, który „dla świętego spokoju ustąpi”